

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1Cob/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118256503
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Školníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:6118256503.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Školníkovej a členiek senátu JUDr. Viery Markovej a JUDr. Renáty Šiškovej v právnej veci žalobcu: GAPAcAR, s.r.o., Československej armády 10686/3, 036 01 Martin, IČO: 46 587 527, zastúpeného AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., Kmeťova 26, 040 01 Košice, IČO: 47 237 406 proti žalovanému: KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpenému advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, Dvořákovo nábřeží 8/A, 811 02 Bratislava o zaplatenie istiny 354,42 eura s príslušenstvom a o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 36Cb/71/2020-178 zo dňa 15.10.2021 takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 36Cb/71/2020-178 zo dňa 15.10.2021 v napadnutom zamietajúcom výroku II. a v súvisiacom výroku III. o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania z r u š u j e a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava I ako súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. zaviazal žalovaného na povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 354,42 eura, výrokom II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a výrokom III. priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania vo výške 100% voči žalovanému.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že žalobou doručenu Okresnému súdu Banská Bystrica sa žalobca domáhal, aby žalovaný zaplatil žalobcovi sumu 354,42 eura spolu s úrokom z omeškania 5% p.a. z predmetnej istiny od 4.3.2018 až do zaplatenia. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že dňa 28.12.2017 došlo ku škodovej udalosti, pri ktorej bola spôsobená škoda na motorovom vozidle Škoda Superb, EČV: A., ktoré v čase škodovej udalosti patrilo B. C. (poškodený), pričom škodovú udalosť spôsobil vodič motorového vozidla Alfa Romeo 156, EČV: A. (z obsahu spisu vyplýva, že motorové vozidlo škodcu bolo evidované pod EČV: A. – poznámka odvolacieho súdu), ktoré bolo v čase škodovej udalosti povinne zmluvne poistené za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného. Predmetná škodová udalosť bola žalovanému riadne ohlásená a ten ju zaregistroval ako poistnú udalosť č. 9565256557. Poškodený si dal svoje poškodené motorové vozidlo opraviť v servise žalobcu s tým, že náklady na opravu boli vo výške 354,42 eura s DPH. Žalovaný zaslal poškodenému stanovisko k predmetnej škodovej udalosti, kde uviedol, že nárok poškodeného nepovažuje za preukázaný a odmietol vyplatiť poškodenému poistné plnenie. Fakturovaná suma za opravu motorového vozidla poškodeného v dôsledku predmetnej poistnej udalosti predstavovala sumu 354,42 eura a táto neuznaná suma bola poškodeným postúpená na žalobcu Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 6.3.2018. Žalovaný v odpore proti platobnému rozkazu namietal, že návrh žalobcu nespĺňa zákonné kritériá požadované ustanovením § 132 ods. 1, ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“); namietal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu; poukázal na oznámenie, ktorým žalovaný riadne a dostatočne uviedol zdôvodnenie neposkytnutia poistného plnenia (nepreukázanie príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a samotnou škodou). V ďalšej časti

odôvodnenia napadnutého rozsudku súd prvej inštancie opísal obsah následných písomných a ústnych vyjadrení strán sporu a ustálil skutkový stav vyplývajúci z faktúry č. 20180047 vystavenej žalobcom pre poškodeného za opravu poškodeného motorového vozidla v sume 354,42 eura s DPH, z oznámenia žalovaného o riešení predmetnej škodovej udalosti a zo zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 6.3.2018 uzatvorenej medzi poškodeným ako postupcom a žalobcom ako postupníkom.

3. V rámci právneho posúdenia predmetu sporu súd prvej inštancie poukázal na ustanovenia § 132 ods. 1, § 150 ods. 1, ods. 2, § 151 ods. 1, ods. 2, § 153 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 191 ods. 1, § 215 ods. 1, ods. 2, § 218 ods. 1 CSP, § 4 ods. 1, ods. 4, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o PZP“), § 420 ods. 1, ods. 3, § 427 ods. 1, ods. 2, § 428, § 442 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 524 ods. 1, ods. 2, § 525 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu ku spornej aktívnej legitímácii žalobcu v nadväznosti na postúpenie pohľadávky súd prvej inštancie poukázal na ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej možno postúpiť každú pohľadávku, ktorá je určitá a existujúca voči konkrétnemu dlžníkovi. K námietke absolútnej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky z dôvodu jej neurčitosti, ako aj z dôvodu neexistencie postupovaných pohľadávok súd prvej inštancie doplnil, že určitosť obsahu zmluvy sa posudzuje predovšetkým z hľadiska jednoznačného identifikovania a vymedzenia postupovanej pohľadávky. V prejednávanej spore postupca postúpil pohľadávku voči žalovanému, ktorá mala byť vyplatená titulom nároku na náhradu nákladov za opravu motorového vozidla poškodeného v dôsledku poistnej udalosti č. 9565256557 na žalobcu, aby priamo žalobca mohol vymáhať neuhradenú pohľadávku od žalovaného. Súd prvej inštancie preto nepovažoval za dôvodnú obranu žalovaného spočívajúcu v tom, že žalobca nie je aktívne legitimovaný na podanie žaloby, keďže súd prvej inštancie považoval zmluvu o postúpení neuhradenej časti pohľadávky za platný právny úkon, nakoľko v zmluve je presne špecifikovaný predmet zmluvy o postúpení, a to nezaplatenie časti pohľadávky vo výške 354,42 eura, čo predstavuje rozdiel medzi fakturovanou škodou a sumou reálne zaplatenou žalovaným. K vyššie uvedeným záverom súd prvej inštancie dospel posúdiac zmluvu aj s ohľadom na negatívne taxatívne vymedzenie pohľadávok, ktoré nie je možné postúpiť podľa § 525 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka. S poukazom na ustanovenie § 4 ods. 2 písm. b) zákona o PZP súd prvej inštancie konštatoval, že právnou skutočnosťou podmieňujúcou vznik nároku je vznik škodovej udalosti s tým, že v zmysle judikatúry (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/347/2000) nie je podstatné, či poškodený vec skutočne opravil alebo nie, pretože výšku škody nie je možné robiť závislou na tom, ako poškodený s vecou naloží a preto ani nie je rozhodujúce, či došlo k úhrade faktúry za vykonanú opravu. Vznik nároku na poistné plnenie nastal samotnou škodovou udalosťou v dôsledku poškodenia motorového vozidla spôsobeného prevádzkou motorového vozidla poisteného žalovaného, pričom nárok na náhradu škody vznikol poškodenému už momentom škodovej udalosti, v dôsledku ktorej má nárok na úhradu účelných nákladov, ktoré mu vznikli v spojení s touto škodovou udalosťou. Z vyššie uvedeného ustanovenia zákona nevyplýva, že by právo na náhradu škody vzniklo až vtedy, keď poškodený preukáže poisťovateľovi škodcu finančné dopady rizika, t.j. doklad o úhrade nákladov vynaložených na uvedenie veci do stavu pred poistnou udalosťou. Podstatným je preukázanie vzniku škody a jej výšky, ako aj kauzálneho nexusu medzi vznikom škody a porušením povinnosti poisteného žalovaného. K namietanému kauzálnemu nexusu súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku uviedol, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov upravená v §§ 427 až 431 Občianskeho zákonníka je osobitným druhom občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, ktorá spočíva na princípe objektívnej zodpovednosti, a teda na jej vznik sa nevyžaduje zavinené konanie. Za nedôvodnú považoval súd prvej inštancie námietku žalovaného týkajúcu sa nepreukázania príčiny škody ako následku spôsobeného poistencom žalovaného, nakoľko z obsahu spisu vyplýva, že od kola osobného motorového vozidla značky Alfa Romeo 156 odskočila skala, ktorá narazila do čelného skla motorového vozidla značky Škoda Superb, čo vyplýva zo skutočnosti, ktorá ani nebola medzi stranami sporná, a to zo súhlasného vyjadrenia oboch vodičov zaznamenaného v zázname o dopravnej nehode. Žalovaný namietal nedostatočný opis priebehu škodovej udalosti s poukazom na tú skutočnosť, že vodič motorového vozidla Alfa Romeo 156 si nemohol byť vedomý zavinenia a vyrštenia kamienka spod kolies jeho vozidla, čo však podľa súdu prvej inštancie nie je relevantným dôvodom pre liberáciu z objektívnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poisteného žalovaného. K náležitostiam predmetnej žaloby a žalovaným namietanej neexistencie opisu rozhodujúcich skutočností súd prvej inštancie odkázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 10.4.2008 sp. zn. 3Obo/77/2007, z ktorého je zrejmé, že judikatúra za „rozhodujúce skutočnosti považuje údaje, ktoré sú nevyhnutné na to, aby bolo jasné, o čom a na akom podklade má súd rozhodnúť“. Žalobca musí v žalobe uviesť také skutočnosti,

ktorými opíše skutok, na základe ktorého uplatňuje svoj nárok, a to v takom rozsahu, ktorý umožňuje jeho jednoznačnú individualizáciu, teda vymedziť predmet konania po skutkovej stránke. Ak neuvedie žalobca v žalobe všetky potrebné tvrdenia, nejde o vadu žaloby, ak v nej opísal aspoň také rozhodujúce skutočnosti, ktorými bol vymedzený predmet konania po skutkovej stránke.“. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že zákonom požadované náležitosti žaloby uvedené v § 132 CSP boli splnené.

4. Vo vzťahu k žalobcom uplatňovaným úrokom z omeškania súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku poukázal na ustanovenia § 11 ods. 6 písm. a), ods. 7, ods. 8 zákona o PZP, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a súčasne upozornil na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22.11.2018 sp. zn. 3Cdo/145/2017, ktorého závery mali vo vzťahu k predmetnej veci pre súd prvej inštancie podstatný význam. Zároveň súd prvej inštancie uviedol, že má vedomosť o tom, že v obdobných sporových veciach nie je jednotná rozhodovacia prax všeobecných súdov, avšak má za to, že pokiaľ v sústave týchto všeobecných súdov je Najvyšší súd Slovenskej republiky najvyššou súdnou autoritou, tak potom aj v záujme právnej istoty je potrebné pri rozhodovaní vychádzať zo záverov vyjadrených Najvyšším súdom Slovenskej republiky. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/109/2018 zo dňa 27.5.2020, v ktorom sa v odseku 18., 18.1. odôvodnenia poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/212/2017, sp. zn. 3Cdo/145/2017 práve v súvislosti s požadovaným úrokom z omeškania vo väzbe k § 11 ods. 6, 7, 8 zákona o PZP, ako aj na ďalšie s tým súvisiace rozhodnutia všeobecných súdov a Ústavného súdu Slovenskej republiky. Vzhľadom na uvedené závery súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti požadovaného úroku z omeškania. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100%, pričom vychádzal len zo žalovanej pohľadávky, v ktorej mal žalobca plný úspech v celom rozsahu uplatnenej istiny.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonnej lehote odvolanie voči jeho výroku II. z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), h) CSP a odvolacím návrhom sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že zaviazže žalovaného na povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 354,42 eura od 4.3.2018 a prizná žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, alebo aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. zrušil a vec v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V rozsahom obsiahlom odvolaní žalobca uviedol, že má za to, že v danom prípade dochádza zo strany všeobecných súdov k porušovaniu základného práva žalobcu garantovaného Ústavou SR, ako aj k porušeniu povinnosti súdov aplikovať právne akty Európskej únie v súlade s cieľom a účelom, za akým boli tieto právne akty prijaté (v danom prípade Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ktorá v bode 41 o úrokoch z omeškania hovorí: „Okrem týchto sankcií je vhodné zaviesť povinnosť platenia úrokov z výšky náhrady stanovenej poisťovňou alebo súdom poškodenej osobe, ak sa plnenie nerealizovalo v zmienenej predpísanej lehote. Ak má členský štát platné vnútroštátne predpisy, ktoré obsahujú požiadavku platenia úroku z omeškania, toto ustanovenie sa môže vykonať odkazom na tieto predpisy.“). V tomto prípade poisťovňa síce ukončila šetrenie poistného plnenia, avšak založila svoje rozhodnutie o neposkytnutí poistného plnenia na neexistujúcich dôvodoch, čím de facto navonok síce splnila svoju povinnosť formálne (poslala poškodenému list), avšak v žiadnom prípade si nespĺnila svoju povinnosť po materiálnej stránke veci, teda neposkytla poškodenému jasný a preukázaný nárok na náhradu škody, čo sa v danom prípade bez akýchkoľvek pochybností v súdnom konaní preukázalo. Žalobca v tejto súvislosti poukázal aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11.10.2016, ako aj na niektoré rozhodnutia Súdneho dvora EÚ. Žalobca má za to, že je ústavne neakceptovateľné, aby konajúci súd poskytol protiprávnemu konaniu poisťovne právnu ochranu a nepriznal riadne uplatnený nárok poškodenému aj v časti úrokov z omeškania, v nadväznosti na čo žalobca poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/118/2020 zo dňa 14.7.2021, v ktorom sa súd detailnejšie zaoberal úrokmi z omeškania, ako aj eurokonformným výkladom. Žalobca zastáva názor, že pri posudzovaní potreby zahrnutia nároku týkajúceho sa úrokov z omeškania do poistného krytia z PZP nie je rozhodujúce, či je tento nárok vo vnútroštátnom práve upravený formálne v rámci zodpovednosti poisteného za škodu, ale predovšetkým to, či hmotné právo takýto nárok priznáva, pričom práve Občiansky zákonník je základným právnym predpisom, ktorý upravuje základnú zásadu upravujúcu občiansko-právne vzťahy, a to aby dlžník plnil riadne a včas. V prípade, ak dlžník neplní riadne

a včas, dostáva sa do omeškania so splnením svojho dlhu. V spojení s omeškaním dlžníka Občiansky zákonník priznáva veriteľovi nárok v podobe úroku z omeškania, ktorý má na jednej strane kompenzovať ujmu veriteľa, ktorý nedostal svoje plnenie riadne a včas a na druhej strane sankcionovať dlžníka za nesplnenie jeho povinnosti. Tento právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným sa ničím nelíši od bežného právneho vzťahu medzi poškodeným a škodcom, keďže zákon priamo priznáva nárok žalobcu voči žalovanému a navyše v danom prípade výklad zákona, ktorý bol prijatý na základe právneho aktu Európskej únie má byť v prospech poškodeného – žalobcu, a nie na jeho neprospech tak, ako to vyslovil súd prvej inštancie. V ďalšej časti odvolania žalobca poukázal na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov, ktorými bol v skutkovo a právne obdobných konaniach nárok na zaplatenie úrokov z omeškania priznaný. Žalobca poukázal na ustanovenia § 517 ods. 1, ods. 2, § 797 ods. 3 veta prvá Občianskeho zákonníka a § 11 ods. 7 zákona o PZP a následne uviedol, že ak žalovaný ukončil šetrenie škodovej udalosti dňa 16.2.2018, bolo jeho povinnosťou plynúcou mu priamo zo zákona, poskytnúť poškodenému v lehote 15 dní poistné plnenie vo forme náhrady škody. Žalovaný si však túto povinnosť nesplnil, k čomu ho sčasti zaviazal až konajúci súd výrokom I. napadnutého rozhodnutia, no pri vyhodnocovaní úrokov z omeškania už súd prvej inštancie nesprávne právne vyhodnotil stav veci. Žalobca sa v odvolaní vyjadril aj k rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/145/2017 a vyslovil názor, že závery toho rozsudku nemožno aplikovať na predmetný prípad aj z toho dôvodu, že žalobca si neuplatnil úrok z omeškania podľa špeciálnej právnej normy – zákona o PZP, pričom Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v tomto rozhodnutí vôbec nezaoberal skutočnosťou, či žalobca má alebo nemá nárok na zaplatenie úrokov z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, t.j. za nesplnenie peňažnej povinnosti, ale vo svojich úvahách sa venuje len úroku z omeškania podľa § 11 ods. 8 zákona o PZP, a teda podľa názoru žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky nevytlúčil aplikáciu úrokov z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v prípade omeškania s poskytnutím peňažného plnenia. Podľa žalobcu je ním uplatnený nárok na úrok z omeškania právne odôvodnený ustanovením § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka ako sankcia za nesplnenie povinnosti peňažnej povahy, t.j. riadne a včas uhradiť plnenie zo škodovej udalosti. Žalobca nežiadal o zaplatenie úroku z omeškania podľa § 11 ods. 8 zákona o PZP za omeškanie žalovaného so splnením nepeňažnej povinnosti (ukončiť šetrenie poistnej udalosti v lehote stanovenej zákonom). Za podstatné kritérium pre rozlíšenie považuje žalobca to, že v ustanovení § 11 ods. 8 zákona o PZP zákonodarca postihol nečinnosť poisťovateľa spočívajúcu v nepeňažnom plnení, pričom ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka je sankcionovaná nečinnosť spočívajúca v omeškaní so splnením peňažného dlhu, čo znamená, že pokiaľ si splnil žalovaný v predmetnej veci svoje povinnosti vo vzťahu k žalobcovi vyplývajúce mu z ustanovenia § 11 ods. 6 zákona o PZP a nemožno ho sankcionovať podľa § 11 ods. 8 zákona o PZP, nevyklučuje to aplikáciu ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, t.j. priznanie úrokov z omeškania z dôvodu omeškania žalovaného so splnením svojho peňažného záväzku vo vzťahu k žalobcovi riadne a včas. Žalobca žalovanému riadne preukázal svoje nároky na náhradu škody už v čase šetrenia poistnej udalosti a žalovaný plniť odmietol bez toho, aby na to boli dané relevantné právne dôvody, čoho výsledkom bolo aj vyhovieť žalobnému návrhu v časti istiny. V prípade rozsudku v spore o náhradu škody sa jedná o deklaratórny, nie konštitutívny rozsudok, teda súd rozsudkom potvrdzuje existujúci nárok. V závere odvolania sa žalobca vyjadril k existujúcej súvisiacej judikatúre a zároveň uviedol, že v skutkovo a právne obdobných veciach už existuje pestrá rozhodovacia prax, od ktorej sa súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí výrazne odchyľil, no neposkytol sporovým stranám zdôvodnenie aplikácie reštriktívneho výkladu právnych predpisov, ktoré sú podľa názoru žalobcu evidentne v rozpore s jeho ústavne garantovanými právami.

6. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril, pričom rovnopis odvolania spolu s výzvou na predloženie vyjadrenia k odvolaniu boli súdom prvej inštancie dňa 7.12.2021 doručené právnomu zástupcovi žalovaného.

7. Ďalším podaním zo dňa 8.12.2021 žalobca vo vzťahu k nároku týkajúcemu sa úrokov z omeškania a s tým súvisiacim rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/145/2017 predložil nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.10.2021 pod č. k. III. ÚS 309/2020-33 a č. k. III. ÚS 214/2020-29, ktorými boli sporné rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky týkajúce sa nepriznaných úrokov z omeškania zrušené pre ich nezákonnosť.

8. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací v zmysle § 34 CSP po preskúmaní obsahu spisu a napadnutého rozsudku v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a 380 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania, po oboznámení sa s procesným postupom súdu prvej inštancie

dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v rozsahu odvolaním dotknutého zamietajúceho výroku II. a súvisiaceho výroku III. o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Podľa čl. 2 ods. 1 Základných princípov CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

10. Podľa čl. 2 ods. 2 Základných princípov CSP právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

11. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

12. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

13. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

14. Z obsahu spisu je zrejmé, že v danom prípade bolo odvolanie proti predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie podané len stranou žalobcu, a to výlučne v rozsahu zamietajúceho výroku II. týkajúceho sa žalobcom uplatňovaného nároku na zaplatenie úroku z omeškania, v dôsledku čoho odvolací súd za rešpektovania zásady viazanosti rozsahom odvolania vyplývajúcej z ustanovenia § 379 CSP podrobil odvolaciemu prieskumu výlučne odvolaním dotknutý zamietajúci výrok II. a súvisiaci výrok III. o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania. Z bodov 48-50 odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie svoje zamietajúce rozhodnutie v časti uplatňovaného úroku z omeškania bez akéhokoľvek posudzovania skutkovej a právnej opodstatnenosti jeho výšky a dátumu vzniku omeškania v zmysle príslušnej hmotnoprávnej úpravy postavil predovšetkým na záveroch vyplývajúcich z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/145/2017 zo dňa 22.11.2018 a z ďalšieho obdobného rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/212/2017 zo dňa 26.2.2019, ktoré však oba boli následne zrušené nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/145/2017 zo dňa 22.11.2018 ústavný súd zrušil nálezom zo dňa 14.10.2021 pod č. k. III. ÚS 309/2020-33 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/212/2017 zo dňa 26.2.2019 ústavný súd zrušil svojím nálezom zo dňa 14.10.2021 pod č. k. III. ÚS 214/2020-29).

15. Vo vzťahu k vyššie uvádzanej nosnej argumentácii súdu prvej inštancie obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku za súčasného posúdenia tomu opozitnej odvolacej argumentácie žalobcu odvolací súd uvádza, že akceptáciou záverov rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/145/2017 zo dňa 22.11.2018 a sp. zn. 1Cdo/212/2017 zo dňa 26.2.2019, ktoré boli navyše medzičasom zrušené vyššie uvádzanými nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, by bol v súvislosti s plnením poškodenému z povinného zmluvného poistenia nastolený taký stav, že poisťovateľ by sa plateniu úrokov z omeškania mohol vyhnúť poskytnutím akejkoľvek, hoci aj vágnej, ale v zákonom stanovenej lehote učinenej odpovede poškodenému bez hrozby sankcionovateľnosti tohto konania. Vychádzajúc z doslovného znenia ustanovenia § 11 ods. 8 zákona o PZP možno dospieť k záveru, že tento pokrýva len poisťovateľove omeškanie s nesplnením jeho nepeňažnej povinnosti. Neexistuje však racionálne odôvodnenie tvrdenia, že na nesplnenie iných povinností bude aplikácia ustanovení Občianskeho zákonníka vylúčená. Ustanovenie § 1 ods. 2 zákona o PZP totiž stanovuje aplikabilitu osobitných predpisov (s priamym odkazom na Občiansky zákonník) za podmienky, že samotný zákon o povinnom zmluvnom poistení nestanoví inak. Pertraktované ustanovenie tak explicitne zakladá subsidiaritu Občianskeho zákonníka k zákonu o PZP. Je preto nepochybné, že na predmetný právny vzťah sa bude vzťahovať Občiansky zákonník ako základný súkromnoprávny predpis v podmienkach

Slovenskej republiky. Možno konštatovať, že zákon o PZP aplikáciu § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka nevylučuje a ani použitím výkladových metód nemožno dospieť k opačnému záveru. Ak samotný najvyšší súd v už toho času zrušených rozsudkoch konštatuje, že § 11 ods. 8 zákona o PZP sankcionuje len nesplnenie nepeňažnej povinnosti zo strany poisťovateľa, neexistuje racionálny predpoklad pre konštatáciu, v zmysle ktorej sa nebude sankcionovať ani omeškanie s peňažným plnením podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 1 ods. 2 zákona o PZP. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze č. k. III. ÚS 309/2020-33 zo dňa 14.10.2021 konštatoval, že vzťah sťažovateľa a žalovanej poisťovne nie je vzťahom poškodeného a škodcu, ale vzťahom osobitným, ktorého podstatou je verejnoprávna potreba náhrady škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Táto čiastočne verejnoprávna povaha poistenia následne vedie k tomu, že vzťah sťažovateľa a žalovanej poisťovne nie je bežným vzťahom veriteľa a dlžníka, čo sa prejavuje v osobitných konštrukciách § 11 ods. 6 až 8 zákona o PZP, ktoré modifikujú osobitnou úpravou následky § 563 Občianskeho zákonníka. Podľa týchto ustanovení žalovaná poisťovňa bola povinná bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jej povinnosti poskytnúť poistné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti skončiť prešetrovanie a oznámiť poškodenému sťažovateľovi výšku poistného plnenia, ak bol rozsah tejto povinnosti preukázaný, alebo mu poskytnúť písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré bolo plnenie odmietnuté alebo znížené. Túto povinnosť si žalovaná poisťovňa splnila tým, že sťažovateľovi plnenie odmietla (§ 11 ods. 6 zákona o PZP). Ak by tak neurobila, bola by povinná poskytnúť sťažovateľovi poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody (§ 11 ods. 7 zákona o PZP). Na tieto ustanovenia nadväzuje norma, podľa ktorej ak poisťovňa nesplní povinnosť podľa odseku 6, je povinná zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu, ktorým je Občiansky zákonník (§ 11 ods. 8 zákona o PZP). Ústavný súd Slovenskej republiky v citovanom náleze ustálil právny názor, v zmysle ktorého výklad, ktorý poskytuje rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/145/2017 zo dňa 22.11.2018 dochádza k záveru, že poisťovňa sa dostala do omeškania a je povinná platiť úrok z omeškania nie bezprostredne po tom, ako si sťažovateľ voči nej uplatnil svoj priamy nárok podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP, ani nie po tom, ako uplynuli lehoty podľa § 11 ods. 6 a 7 zákona o PZP, ale až po tom, ako jej bol doručený rozsudok v spore, v ktorom vystupovala ako žalovaná, pričom tento rozsudok stotožnil s právoplatným rozhodnutím súdu o výške náhrady škody podľa § 11 ods. 7 zákona o PZP. Tomuto výkladu však podľa ústavného súdu chýba uvedomenie si toho, že rozhodnutím o výške náhrady škody môže byť aj celkom iný rozsudok. Nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla si možno uplatniť nielen voči poisťovni, ale aj priamo proti tomu, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Preto nemožno vylúčiť taký postup poškodeného, ktorý si nárok neuplatní proti poisťovni, ale len proti prevádzateľovi motorového vozidla. Ak si poškodený svoj nárok na náhradu škody uplatní či už súdne alebo mimosúdne len voči prevádzateľovi, je vylúčené, aby sa poisťovňa dostala vo vzťahu k poškodenému do omeškania a vôbec mu bola povinná zaplatiť úrok z omeškania. Poisťovňa v takomto prípade voči poškodenému nie je v omeškani, keďže na zaplatenie náhrady škody ju nikto nevyzval a dokonca o škode ani nemusí vedieť. Ak si poškodený uplatní svoj nárok len voči poistenému prevádzateľovi, má takýto úkon za následok omeškanie len prevádzateľa s tým, že poškodenému proti prevádzateľovi vzniká nárok na zaplatenie úroku z omeškania. Podľa § 10 ods. 3 zákona o PZP je poistený prevádzateľ povinný poisťovni oznámiť to, že sa voči nemu uplatňuje nárok na náhradu škody. Ani toto oznámenie poisteného poisťovni nemá za následok to, že sa poisťovňa voči poškodenému dostáva do omeškania a poškodenému vzniká voči poisťovni nárok na úrok z omeškania. Ak však poistený oznámil poisťovni to, že si poškodený voči nemu uplatnil nárok na náhradu škody a ďalej postupoval podľa pokynov poisťovne, má nárok na to, aby poisťovňa za neho poškodenému zaplatila úrok z omeškania, ktorý vznikol v dôsledku toho, že konal podľa pokynov poisťovne. Teda ak poisťovňa po oznámení poisteného neplní poškodenému, musí za poisteného zaplatiť úrok z omeškania. To však neznamená, že je voči poškodenému v omeškani. Poškodený si svoj nárok proti poistenému prevádzateľovi môže uplatniť aj žalobou, pričom výsledkom sporu medzi poškodeným a poisteným prevádzateľom je rozsudok, ktorý poisteného zaväzuje na plnenie poškodenému. Takýto rozsudok môže následne poškodený predložiť poisťovni so žiadosťou o plnenie. Rovnako tak môže postupovať poškodený. Poisťovňa však podľa takéhoto rozsudku musí za škodcu poškodenému poskytnúť plnenie úrokov z omeškania len v tom prípade, ak je takýto rozsudok výsledkom sporu, s ktorým bola poisťovňa oboznámená a ktorý poistený prevádzateľ viedol podľa pokynov poisťovne [§ 5 ods. 1 písm. d) zákona o PZP a § 5 ods. 2 písm. a), b) a c) zákona o PZP]. Poisťovňa bola poškodeným priamo žalovaná, a preto sa na priznanie úroku z omeškania vzťahujú ustanovenia, podľa ktorých sa poisťovňa dostáva do omeškania bezprostredne po tom, ako si poškodený u nej uplatní svoj priamy nárok na náhradu škody s tým rozdielom, že na úrok

z omeškania nemá nárok za obdobie troch mesiacov na šetrenie poisťnej udalosti a 15 dní na výplatu, ak k výplate žiadanej náhrady skutočne došlo. Tým však zrejme nemá byť dotknutý rozsah poisťného plnenia, ktorým je krytie nárokov poškodeného na náhradu škody spôsobenej prevádzkou dopravného prostriedku, ktorá pre plné (štandardné) odškodnenie na seba viaže aj povinnosť platenia úrokov z omeškania. Z predmetného nálezu vyplýva názor ústavného súdu, podľa ktorého výklad poskytnutý zo strany najvyššieho súdu v podstate vylučuje poskytnutie poisťného plnenia, ktoré by zahŕňalo aj úroky z omeškania z náhrady škody, čím sa dostáva do ostrého konfliktu s racionálnym účelom právnej úpravy, ktorá má (v rámci zákona o PZP) za cieľ zlepšenie postavenia poškodeného, keďže v zmysle predmetného právneho predpisu bol zákonodarcom vykreovaný osobitný priamy žalovateľný nárok poškodeného voči poisťiteľovi. Rovnako aj v súlade so smernicou EP a Rady č. 2009/103/ES sa vyžaduje, aby členské štáty zaviedli povinnosť poisťovne (alebo jej likvidačného zástupcu) do troch mesiacov reagovať na žiadosť poškodeného o náhradu škody, ktorá má byť podporená primeranými, účinnými a systematickými finančnými alebo im rovnocennými správnymi sankciami, pričom smernica zároveň výslovne vyžaduje, aby sa zabezpečilo, že poškodenej osobe budú vyplatené aj úroky. K identickému právnemu záveru dospel Ústavný súd SR aj v nálezoch č. k. III. ÚS 214/2020-29 zo dňa 14.10.2021 a sp. zn. III. ÚS 215/2020 zo dňa 28.10.2021. V nadväznosti na vyššie uvedené odvolací súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obdo/27/2021 zo dňa 23.2.2022 ako súdu dovolacieho, ktorý v odôvodnení rozhodnutia poukazuje na vyššie citované nálezy ústavného súdu a konštatuje, že ak súdy pri výklade ustanovenia § 11 ods. 6 až 8 zákona o PZP vychádzali výlučne z gramatického výkladu uvedených ustanovení, nezohľadnili účel prijatej právnej normy a výklad neuskutočnili eurokonformným spôsobom. Prijatým nesprávnym výkladom následne spôsobili, že žalobcovi odopreli časť uplatneného nároku (úrok z omeškania), a to s odôvodnením, ktoré nedalo logické a udržateľné odpovede na podstatné otázky výkladu predmetných ustanovení. Preto pokiaľ bol Ústavným súdom Slovenskej republiky označený ako ústavne nesúladný spôsob, akým všeobecné súdy dospeli k záveru o vzniku práva poškodeného na úrok z omeškania až po uplynutí lehoty na plnenie určenej súdom po právoplatnosti rozhodnutia súdu o výške škody, je potrebné rovnaký záver prijať aj v tejto veci. Najvyšší súd dal do pozornosti aj predchádzajúce rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave v obdobných veciach, konkrétne rozsudok z 21. mája 2020 sp. zn. 1Cob/100/2019, rozsudok z 29. septembra 2020 sp. zn. 2Cob/200/2019 a rozsudok z 27. apríla 2017 sp. zn. 1Cob/109/2016, v ktorých už Krajský súd v Bratislave prijal záver, že povinnosť poisťovateľa platiť úroky z omeškania podľa § 11 ods. 8 zákona o PZP sa vzťahuje výlučne na nesplnenie nepeňažnej povinnosti upravenej v ustanovení § 11 ods. 6 zákona o PZP, avšak nezabavuje poisťovateľa povinnosti poisťovateľa platiť úroky z omeškania za oneskorené plnenia podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to aj v prípade, ak poisťovateľ splnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 zákona o PZP včas.

16. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a s poukazom na znenie citovaných zákonných ustanovení dospel odvolací súd k záveru o dôvodnosti odvolania žalobcu, ktorým namietal nesprávnosť záverov súdu prvej inštancie vedúcich k zamietnutiu žaloby v časti žalobcom uplatňovaného príslušenstva pohľadávky predstavujúceho úrok z omeškania za nesplnenie peňažného záväzku (poisťného plnenia) riadne a včas. Z dôvodu nesprávnosti základnej premisy, na ktorej súd prvej inštancie založil svoje zamietavé rozhodnutie obsiahnuté v odvolaní napadnutom výroku II. rozsudku sa súd prvej inštancie vôbec nezaoberal dôvodnosťou žalobcom uplatňovaného nároku na zaplatenie úroku z omeškania z pohľadu jeho skutkovej a právnej opodstatnenosti v zmysle príslušných zákonných ustanovení upravujúcich inštitút úrokov z omeškania a preto úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude dôsledne meritórne po hmotnoprávnej stránke posúdiť skutkovú a právnu opodstatnenosť predmetnej časti uplatneného žalobného nároku.

17. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu napadnutého zamietajúceho výroku II. a súvisiaceho výroku III. o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania v zmysle § 389 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s § 391 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude v intenciiach vyššie uvedeného opätovne vec prejednať procesným postupom súladným s príslušnými zákonnými ustanoveniami a znovu v tejto časti vo veci rozhodnúť s prihliadnutím na zistený skutkový a právny stav. Súd prvej inštancie bude v ďalšom konaní povinný dôsledne sa zaoberať a vysporiadať s jednotlivými aspektmi procesného útoku žalobcu a procesnej obrany žalovaného, a to komplexne tak, aby nové rozhodnutie vo veci poskytlo stranám sporu náležité a presvedčivé odpovede na všetky podstatné otázky súvisiace s meritom veci a s predmetným sporom, ktoré tvoria zásadnú časť ich argumentácie. Svoje nové rozhodnutie vo veci je súd prvej inštancie povinný odôvodniť spôsobom

zodpovedajúcim dikcii ustanovenia § 220 ods. 2 CSP a v odôvodnení sa vysporiadať nielen so všetkými podstatnými skutočnosťami tvrdenými stranami sporu a s rozpormi v ich tvrdeniach v nadväznosti na vykonané dôkazy, ale aj so všetkými skutočnosťami majúcimi podstatný význam pre konanie a procesný postup súdu, pričom z odôvodnenia rozhodnutia musí byť aj zrejmé, ktoré z navrhnutých dôkazov súd prvej inštancie vykonal a ktoré nevykonal a z akých dôvodov, ako vyhodnotil konkrétne tvrdenia a dôkazy predložené stranami sporu a aké z nich vyvodil právne závery, vrátane toho, na základe akých zákonných ustanovení jednotlivé aspekty sporu posudzoval.

18. O náhrade trov konania vrátane trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

19. Toto rozhodnutie bolo členmi senátu prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2, veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť právneho zastúpenia advokátom dovolateľ nemá len v prípadoch vymedzených § 429 ods. 2 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Nesplnenie náležitostí vyžadovaných § 428 a § 429 CSP má za následok odmietnutie dovolania (§ 447 písm. d/, e/ CSP).